

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, sivec izvenredne nedelje in pravnika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Nemci med sabo.

V dnevih borbe za splošno in enako volilno pravico so se svobodomiselnimi Nemci začeli bližati nemškemu klerikalizmu. Sicer jih loči globoko breznost, a svobodomiselnimi Nemci so vendar napravili brv čez to brezno. Ker gora ni hotela priti k Mohamedu, je pa šel Mohamed h gori. Volitve za državni zbor lanskega leta so prinesle vsem nemškim strankam veliko presenečenje. Zgodilo se je, česar ni nobena izmed njih pričakovala. Socialni demokratje so dosegli zelo velikanski uspeh in postali na prvi hip najmočnejša stranka v parlamentu.

Posledica socialnodemokratskih zmagov se je takoj pokazala. Vlada je pritiskala na nemške stranke vseh vrst, naj se združijo zoper socialne demokrate in pri ožjih volitvah se je resnično zgodilo, da so največji brezverci glasovali za najbolj črne klerikale, najbolj divji klerikalci za pristne frakzone, patentirani črnorumeni patrijotje za notorične veleizdajalce — vse iz strahu pred socialnimi demokratji.

Od tedaj so svobodomiselnimi Nemci zavezni nemških klerikalcev, že ne več samo zavezniki, nego že njih služabniki.

Pred javnostjo se opravičuje ta zveza s tem, da je njena naloga varstvo nemških narodnih koristi. V nasprotju zoper pravice Slovanov so nemški klerikalci popolnoma edini s svobodomiselnimi Nemci, v nacionalnem oziru se nič ne razlikujejo in z združenimi močmi vodijo uničevalni boj proti Slovanom.

Kraj vsega tega pa so nemški klerikalci, kakor so bili prej. Dočim so svobodomiselnimi Nemci obesili svobodomiselnost na klin, so klerikalci ostali klerikalni in zastavljajo vse svoje moči, da pomorejoklerikalizmu do oblasti, ne ozirajo se pri tem čisto nič na svoje zaveznike, ker vedo, da je njih svobodomiselnost že samo plašč, pod katerim ničesar več ni.

Tekom leta, odkar so bile splošne volitve za državni zbor, se je že večkrat primerilo, da so klerikalci pokazali svoje kremplje, a dočim so med nemškim narodom naleteli na odpor, so nemški politiki vselej zlezli pod klop.

Tudi zdaj vidimo to. Najnovejša klerikalna vojna zoper vseučilišča je dogodek, ki je razburil najširše kroge. Nemški svobodomiselniki krogi so izven sebe, a nemški poslanci se omejujejo na golo markiranje svojega svobodomiselnega stališča, dejanskega pa ne store ničesar. Še nikdar ni nobena svobodomi-

selna stranka igrala tako klavrne, tako zaničljive vloge, kakor jo igrajo sedaj nemški poslanci. Vnel se je boj za vseučilišča, za svobodo vede in vesti, a nemški svobodomiselniki poslanci se drže za škrice klerikalcev in se ne dajo otresti, ne pregnati, nego le beračijo za milostne kompromise s klerikalci.

Marsikomu se zdi to neumljivo. In vendar so nagibi jako priprosti. Večina nemških svobodomiselnih poslancev je v službi nemških veleindustrijal, in tem je za svobodomiselnost toliko, kakor za lanski sneg. Veliki fabrikantje se boje organiziranega delavstva, boje se socialnih demokratov in čeških narodnih socialcev, in pričakujejo pomoči proti njim od klerikalcev. S krščansko-socialnimi delavci je lahko izhajati, pravijo ti fabrikantje in zato protežirajo krščansko socialstvo in zahtevajo od svojih poslancev, da morajo z vsemi silami delati zoper socialne demokrate in zoper češke narodne socialce.

Zepi velikih fabrikantov so postali ideali »svobodomiselnih« Nemcev, in prvi vrsti nemških poslancev iz Češke in iz Moravsk. Skrb za profite teh fabrikantov je pognala »svobodomiselnih« Nemce v objem klerikalcev. Danes so ti »svobodomiselniki« samo še ponižni hlapci požrešnega velekapitalizma in tlačani klerikalizma, a da bi vsaj iz gledali kot narodni prvoboritelji in narodovi zastopniki, zato uprizarjajo jezikovne revolucije in hujskajo zoper najostavnejše pravice slovenskih narodov. Iz trte izviti narodni boji naj prikrivajo izdajstvo, ki je uganjajo »svobodomiselniki« Nemci s tem, da se pajdašijo s krščanskimi socialci in klerikalci, ker pričakujejo in uživajo od njih pomoč zoper fabrikantom neljubne politične stranke.

Tak je danes položaj. Kako dolgo se bo dal vzdržati, je drugo vprašanje. Klerikalni atentati na vseučilišča so vzbudili v nemških krogih veliko nevoljo zoper tiste zaničljive poslance, ki se imenujejo »svobodomiselniki«, pa so le hlapci klerikalizma, da imajo v njem pomoč za borbo v korist velekapitalizma. Ta nevolja nemških krogov je še dosti večja, kakor je razvideti iz nemškega časopisja.

Težko je reči, kake posledice bo imel ta najnovejši odpor nemške inteligence proti nemškim poslancom. Za zdaj najbrž nobenih. Izlepa se nemški psevdosvobodomiselniki ne bodo dali ločiti od klerikalcev. Sanje barona Hoeka o svobodomiselnih parlamentarni večini, ki bi jo socialni demokratje podpirali in ki bi klerikalce potisnili v kot, ostanejo za zdaj sanje. Klerikalni in svobodomi-

selni Nemci se bodo morda včasih med seboj spoprijeli, a končno bo ostalo vse pri starem, dokler se ne bo dvignil nemški narod in pognal iz javnosti te poslance, ki so tako sramotno izdali in prodali svobodomiselnih ideale.

Pismo s Hrvaškega.

(Nova strankina konstelacija po komandi z Dunaja? — Uspehi vseučilišni štrajk bla-maža Rauchova.)

Zagreb, 23. maja.

Na Ogrskem se pripravljajo, da ustvarijo strankarski mišmaš. Ne zdostuje jim koalicijska tih strank, temuč stremijo po edinstveni stranki, ker upajo, da bodo na ta način sedanjim oblastem lažje zdržali svoje pozicije tudi v kljub reformi splošne volilne pravice. Ta reforma, ki se končno enkrat mora oživotvoriti, proizvoda vladni stranki na Ogrskem toliko strahu, da hoče imeti sedaj tudi na Ogrskem nekako zaslonbo.

V nekem svojem pismu sem nekoč že konstatiral, kako Madžarov ne boli glava toliko zaradi tega kakšen je in kaj sklepa hrvaški sabor, ker imajo še dovolj sredstev, da onemogočijo eventualne za nje pogubne sklepe. Skrbijo jih najbolj, kakšne delegate bo poslal ta hrvaški sabor v skupni peštanski parlament. S temi 40 hrvaškimi delegati, katero število se more povečati v razmerju pomnoženega števila vseh poslancev novega peštanskega parlamenta, računajo madžarski oblastneži, kam se bo priklopilo po reformi splošne volilne pravice. Madžari sedaj promatrajo vso svojo politiko samo s tega edinega stališča.

Zato se sedaj pojavljajo z madžarske strani glasovi, da se vendar ne more živeti v večnem boju s celo Hrvaško. Na ta preobrat v mišljenju silijo jih seveda popolni porazi dveh njihovih eksponentov: Rakodeczajja in Raucha. Čutijo, da imajo res opraviti z enodusnim odporom celokupnega naroda.

Da, toda kako se naj približa madžarska vlada predstavljateljem hrvaškega naroda, ki jih je zadnje čase sumničila in obdolževala veleizdajstva in antidinastičnosti?

Madžarska vlada si hoče napram Hrvaški uzurpirati pravice, da nam ne pošilja svoje eksponente-bane, temuč, da tudi deluje neposredno na strankarsko konstelacijo, kakor bi njim konveniralo! Khuenova stranka (fuzionirana narodna stranka z madžaroni) je bila zveržena po diktatu iz Pešte. Potem je bila iz potrebe naših prilik osnovana hrvaška in srbska koalicijska, ki je leta 1906. pri-

volitvah dobila relativno večino. Madžarska vlada je tedaj zaradi reške resolucije simpatizovala z našo koalicijsko. Toda staremu, izkušenemu Wekerleju se je zdelo vendar preveč riskantno, da se popolnoma sprijatelji s temi novimi do včeraj še opozicijskimi elementi, zato pa se je takoj prve dni po majnikovi zmagi prizadeval na vse kriplje, delovati na našo koalicijsko, da se fuzionira z ostanki madžarske stranke. To je stavil vprav za pogoj, da dobi koalicijska vlada v roke. Toda vsa ta njegova diplomacija se je razbila ob neizbrisljivi mržnji v našem narodu napram državiteljem dvajsetletne tiranije. Ali se naj po toliki mučni borbi na življenje in smrt rehabilitirajo tisti elementi, ki so včeraj še bili pripravljeni, da nas vse po komandi iz Pešte obsodijo na smrt?

In tudi pozneje za koalicijske vlade, je bil zopet poskus iz Pešte, da se koalicijska s pomočjo članov poražene madžarske stranke razdvoji, da se na ta način napravi gibčnejša in pokornejša. Zaman. Potem je prišlo do znanega konflikta zaradi železničarske pragmatike.

A sedaj po tolikih neuspehih nasilne politike, oglašajo se zopet glasovi z madžarske strani, da bi mogli trditi srca madžarskih gromovnikov vendar ganiti, ako bi se mogli izkazati s homogeno, za vlado sposobno stranko... In začelo se je nato v enem delu koalicijskega časopisja (»Obzor« in »Hrvatska«) razpravljati, ali bi se dalo iz naše koalicijske napraviti edinstveno stranko. Toda v tem so začeli prihajati glasovi iz Pešte, da bi se tam radi lotili nevhvaležnega posla, da — bude mrtve iz groba, da namreč zopet ožive zavrnjene elemente bivše madžarske stranke!

In tudi v Zagrebu so se začele nato preigibati sence ter sklicujejo — konference. Te dni je imel bivši ban Rakodeczaj posvetovanje z nekaterimi madžaroni. Vedeti pa je treba, da se ti bivši Khuenovi pristaši, izvzemši dveh, treh, niso pridružili Rauchu, temuč so celo njegovi nasprotniki. Javljalo se je, da Madžari nameravajo Rakodeczajja napraviti za komisarja, kar pa se je z uradne strani odločno zanikalo. Umevno je, da bi Madžarom ne šlo v račun, da bi se na Hrvaškem otvoril komisariat. No, glede Rauchove osebe ne dementirajo, da jim je postal v teh starih mesecih neprilichen, ker se je eksperiment z njim popolnoma izjalovil.

Umljivo je, da tudi sedaj še ni mogoče obstiniti na Hrvaškem misli na madžarsko vlado, da bi se zedinili za nekako homogeno stranko

vsi takozvani unionistični elementi. Mogoče pa bi bilo, da se iz obstoječe naše koalicijske izločijo skupine, ki bi v teh prilikah mogle prevzeti vlado, a da imajo večino v hrvaškem saboru.

Madžari se morajo že nadalje prepričati, da hrvaške stranke niso testo, iz katerega bi mogli oni sebi po volji napravljati pogačo.

* * *

Nihče se pri nas ni nadejal, da bo vseučilišni štrajk tako sijajno uspel, kakor se zdaj že more o njem reči. Od 1400 dijakov v zimskem semestru je dvignilo okoli 1200 demisorijske in se vpisalo na zunanje univerze! Raucha je ostalo okoli 120 teologov in zdaj še čaka hrepeneče vsaj na kakih 30 dijakov, ki še niso dvignili odpustnice!

Popolna, dosedaj nečuvana blamaža.

Radi znanih dogodkov: umirovljenja vseučiliškega profesorja dr. Šurmina in suspenzije dr. Manojlovića, pripravljale so se demonstracije dijakov na vseučilišču, da se tako izsilijo zatvoritev univerze. Rauch je nato izposloval od akademičnega senata, da se je odgodil vpis za letni semester do 20. maja, misleč, da bo s tem zaprl pot dijakom. Potem, računaj, si ne bodo upali demonstrirati, ker jim bo zagrozil z zatvoritvijo univerze, v sled česar ne bi mogli več na zunanje univerze. Na to zanjko so odgovorili dijaki — z emigracijo iz Zagreba in bojkotom vseučilišča, dokler vlada ne da zadoščenoja za učinjeni atentat na avtonomijo vseučilišča.

Naš akademični senat je igral v tem spopadu dvolično, uprav sramotno vlogo. Pomagal je Rauchu z odgodenjem vpisa do 20. maja. Dolej javnost ni vedela, če so sploh vseučiliški profesorji od svoje strani kaj podvezli, da reagirajo na vladna nasilja proti njih kolegom. Zdj se je približal 20. maj. Vse je z največjo napetostjo pričakovalo tega dne, če se je posrečilo Rauchu z raznimi obeti omamiti vsaj kako primerno število dijakov, ki se vpišejo na univerzo. V tem pričakovanju izide prva izjava akademičnega senata, da se je odgodil vpis za letni semester do 20. maja, misleč, da bo s tem zaprl pot dijakom. Potem, računaj, si ne bodo upali demonstrirati, ker jim bo zagrozil z zatvoritvijo univerze, v sled česar ne bi mogli več na zunanje univerze. Na to zanjko so odgovorili dijaki — z emigracijo iz Zagreba in bojkotom vseučilišča, dokler vlada ne da zadoščenoja za učinjeni atentat na avtonomijo vseučilišča.

Na to je sledil odgovor vseučiliških dijakov: dosedaj sta se v teku treh dni vpisala dva dijaka!

LISTEK.

Stara devica.

(Povest; spisal K. Oblak.)
(Dalje.)

Vzlic dolgočasju in nezadovoljnosti je Fanika izgledala jako dobro. Nekako pomladila ali vsaj posvečila se je. Imela je včasih celo rdeča lica, ki so se kaj dobro ujemala z njenimi polnimi oblikami in živimi čistimi očmi.

V takem enoličju je minila jesen in je minila zima. Spomlad je to dolgočasno življenje nekoliko poživila. Zdj je Fanika šele spoznala, da glavna stvar v tej vasi niso poslopja, nego široka, bela cesta. Zaradi ceste so stale tu hiše, cesta je dajala ljudem zaslužka, vse življenje se je izzivelo na tej cesti. Ljudje so samo čakali, kdaj pride k njim življenje, ali pa so odšli po tej cesti v življenje.

Tudi Fanika je posvečala tej cesti največjo pozornost. Zdelo se ji je, kakor da vodi iz neznanih svetov v večnost. Kadar je količjak utegnila, je ali z okna gledala na to cesto ali pa se vsedla pred hišo in gledala gor in dol po cesti, kakor da je čakala,

da se naposled blagovoli življenje tudi zanj. Naj bi ji prišlo pri hiši strica Antona, bodisi da so iskali okrepčil ali pomoči zoper nastale poškodbe koles. Fanika jim je postregla, kar je le mogla dobro. Dobili so najboljše mleko ali dobro kapljico vina napol zastoj. Poškodovance je Fanika obvezovala, kakor da se je posvetila samaritanstvu. Kolesarji so ji bili hvaležni, radi so ž njim pokramljali in se pošalili, a ko so zopet oddrli na svojih kolesih, se je ni nihče več spomnil. Med temi kolesarji je bil marsikateri, ki bi ga bila Fanika rada zadržala kaj dlje časa. Na marsikatega je mislila po več dni, na tega in onega se je spominjala še čez dolgo časa, kake oči je imel in kake ustne, dasi ga je videla samo nekaj trenutkov.

Nekoč se je ustavila večja družba kolesarjev in kolesarice v gostilni strica Antona. Med družbo je bil že kakih štirideset let star gospod, resnega obličja. Fanika je ta izmed vseh najbolj zanimala. Ni bil lep mož v navadnem pomenu tega izraza, a interesanten in Fanika mu je posvečevala med obedom posebno pozornost ter je najbolj zanj skrbela. Ta dan se je Fanika neprestano sukala okrog svojih gostov in je na različne načine skušala zadržati njih odhod. Tuje da-

vas v kdo ve kake kraje. Zgodilo se je sem in tja, da so kolesarji ustavili pri hiši strica Antona, bodisi da so iskali okrepčil ali pomoči zoper nastale poškodbe koles. Fanika jim je postregla, kar je le mogla dobro. Dobili so najboljše mleko ali dobro kapljico vina napol zastoj. Poškodovance je Fanika obvezovala, kakor da se je posvetila samaritanstvu. Kolesarji so ji bili hvaležni, radi so ž njim pokramljali in se pošalili, a ko so zopet oddrli na svojih kolesih, se je ni nihče več spomnil. Med temi kolesarji je bil marsikateri, ki bi ga bila Fanika rada zadržala kaj dlje časa. Na marsikatega je mislila po več dni, na tega in onega se je spominjala še čez dolgo časa, kake oči je imel in kake ustne, dasi ga je videla samo nekaj trenutkov.

Nekoč se je ustavila večja družba kolesarjev in kolesarice v gostilni strica Antona. Med družbo je bil že kakih štirideset let star gospod, resnega obličja. Fanika je ta izmed vseh najbolj zanimala. Ni bil lep mož v navadnem pomenu tega izraza, a interesanten in Fanika mu je posvečevala med obedom posebno pozornost ter je najbolj zanj skrbela. Ta dan se je Fanika neprestano sukala okrog svojih gostov in je na različne načine skušala zadržati njih odhod. Tuje da-

me so hitro zapazile kako pozornost posvečala Fanika njim tovarišu in naščuvala so ga, da je Faniki v zahvalo za njeno ljubeznivo pozornost izročil cvetko, ki mu jo je dala ena izmed kolesaric.

Fanika je zardela sreče in veselja, ko ji je tuje pri odhodu izročil cvetko. Stisnila jo je k ustom in jo skrivaj poljubila.

Z željnimi pogledi je spremljala odhajajočega tuja, ko je sedel na kolo. A kakor bi jo bil pičil gad, tako je odskočila od hišnih vrat in dobljeno cvetko vrgla s studom ven na cesto, ko je čula eno kolesarico smehljaje šepetati: »Doktor, doktor, vi imate vprav pasjo srečo pri ženskah. Zdj ste celo stari devici v kmečki gostilni zmešali glavo.«

To noč je Fanika dolgo jokala in prvič jo je obšel bolesten sum, da so njene nade vendarle same sanje.

Drugič se je zgodilo, da je prišel k župniku na obisk njegov mlajši brat, železniški uradnik nekje v Istri. Bil je to vesel in razposajen človek. V nekaterih dneh je poznal vse ljudi v vasi. Vsako dekle je na cesti ustavil in se z njo prijazno pogovarjal. Vsi so ga imeli radi. Tudi v hišo strica Antona je prihajal in prikupil se je Faniki tako, da je komaj čakala, kdaj zopet pride. Fanika

se je zaradi njega še skrbneje oblačila, kakor po navadi in posedala pri njem cele ure. Ni si bila svesta, da ne zna prikrivati svojih čuvstev. Veseli mladi mož je poznal svet in ljudi, poznal je zlasti ženske, in videč, kako je Fanika zaljubljena, je brez usmiljenja netil ta plamen in se skrivaj norea delal iz Fanike.

»Vzemi jo,« mu je prigovarjal župnik. »Fanika je spodobno, izobraženo dekle in njen stric ima nekaj tisočakov, čeprav vedno tarna, da je siromak, ki komaj izhaja.«

Toda mladi mož ni hotel slušati župnikovih svetov.

»Kaj vendar misliš,« ga je zavračal. »Če se hočem oženiti, dobim lahko mlado ženo. Fanika je morda še starejša kakor sem jaz. Čez deset let bom jaz še vedno čeden človek, ona pa že stara ženska. Ne, ne, iz tega ne bo nič. Za družbo v tej dolgočasni vasi je dobra, a žentev je čisto izključena.«

Vzlic temu pa je mladi mož še vedno hodil k Faniki, predsedal pri njej cele ure in ji rad pomembno stiskal roke, dokler ni potekel njegov dopust.

Tedaj pa se je hladno poslovil od »stare device« in se ni nikdar več oglasil.

(Dalje prihodnjik.)

Akademski senat je hotel očitno pomagati Rauchu in 20. maja objaviti svoje »korake« v obrambo avtonomije vseučilišča, da opraviči prelomilce štrajka.

Ali, kakor se je pokazalo, vse je prekasno. Rauchovi organi hočejo zblazniti od jeze in zvrčajo vso krivdo na naprednjake. Ti da so »terorizirali« 1200 dijakov!

Demisija ministrov Aehrenthala in Schönaicha.

Dunaj, 24. maja. Kakor je bilo napovedano, sta podala ministra Aehrenthal in Schönaich demisijo, ker nista mogla izpolniti v delegacijah podanih obljub, da se delegacije sklicujejo še meseca maja, da odobre zvišanje plač častnikom. Prošnji obeh ministrov reši cesar za lastnorodnim pismom najbrže že jutri ter je brezdvomno, da se demisiji ne sprejmeta. — Glede demisije piše glasilo ministra barona Aehrenthala, da je prošnja obeh ministrov za odstop strogo ustavna, ker ni naperjena proti nobeni stranki. Odločitev je sedaj v rokah najvišjega faktorja, ki bo razsodil, ali je navedeni vzrok zadosten, da se demisija obeh ministrov sprejme. — »Neue Freie Presse« pa piše, da se je s formalno demisijo hotelo izkazati le uslugo krščanskim socialistom.

Dunaj, 24. maja. Cesar ni sprejel demisije ministra Aehrenthala in Schönaicha, temveč je v lastnorodnem laskavem pismu naprosil oba ministra, naj ostaneta na svojih mestih. S tem je ministrska kriza poravnana. Sedaj imajo besedo delegacije, predvsem krščansko-socialna stranka, ki baje agitira za to, naj bi njeni člani v delegaciji odložili mandate.

Še vedno Wahrundova afera.

Inomost, 24. maja. Nemško-radikalni poslanci so poslali akademskemu senatu sledečo brzojavko: »Beck je izjavil, da ima Wahrund lahko predavanja, ako za to zaprosi.«

Praga, 24. maja. »Čech«, glasilo praškega nadškofa ogorčeno protestira proti temu, da bi prišel Wahrund na nemško vseučilišče v Prago. List piše: »Stali bomo na straži, da se to ne zgodi. Vse naše organizacije bodo proti temu močno protestirale. Vsi katoliški Nemci in češki plemiči brez razlike narodnosti se bodo zvezali z nami.«

Jezikovni zakon.

Dunaj, 24. maja. Zadnje dni so se vršila opetovano ministrska posvetovanja zaradi novega jezikovnega zakona. Posvetovanj so se udeleževali ministrski predsednik baron Beck in ministra Prade in Prašek. Potemtakem pride jezikovni načrt kmalu pred ministrski svet, kjer bo deta seveda Prade in Prašek prezirala stališče Čehov, oziroma Nemcev ter podala proti neljubim določbam ugovor v obliki minoritetnega votuma.

O bodočnosti Jugoslovancov.

Zagreb, 24. maja. Uredništvo »Agramer Tagblatt« se je obrnilo na slovečega sociologa in profesorja državnega prava na graškem vseučilišču dr. Gumplowicza v Gradcu, naj bi naznanil svoje mnenje o političnem položaju na Hrvaškem. Učenjak je odgovoril, da vsled starosti ni zasledoval zadnjih bojev na Hrvaškem, a izrekel je v splošnem svojo sodbo o bodočnosti Jugoslovancov: »Z Jugoslovanci so stoletja s strani Avstrije kakor Ogrske postopali kot z nepotrebnim zlom in tako naziranje o Jugoslovancih se je ukoreninilo na Dunaju in v Pešti. Toda Jugoslovanci so se zbudili k politični samozavedi ter hočejo biti samostojen narod, ne pa se pustiti več voditi za vrvice z Dunaja ali iz Pešte. To, kar se tukaj odigrava ter se mora odigravati, je naravni proces. V takem procesu zmaga vedno večja moč. V tem procesu je večja moč na strani Jugoslovancov. In tako mora biti končno zmaga le na strani Slovanov, — ako se enkrat združijo ter se ne razcepljajo v strankarskih prepirih. Take odredbe, kakor jih izdaja Rauchova vlada, so le neslanosti in zbadanja z iglico. — Kar se pred duševnimi očmi sociologa danes odigrava, je evolucija Jugoslovancov, ki jim pripada politična bodočnost ob spodnji Donavi in na Balkanu. Stojimo na pragu velikega zgodovinskega preobrata, ki pokliče Jugoslovane k samostojnemu življenju. Upati je, da bodo na Dunaju ta preobrat pravčasno upoštevali ter se po tem ravнали. — Kar se tiče Madžarov, moramo obdržati njihovo državniško nadarjenost, toda proti socialnemu naravnemu procesu ne pomagamo državi nadarjenost. Zato vam kličem: »nil desperandum!«

Rusko-perzijski konflikt.

Petrograd, 24. maja. Konflikt s Perzijo zaradi izgradov na

meji se je poostiril. Včeraj je bil zaradi tega minister Izvoljski dalje časa pri carju. Perzijska vlada je namreč popolnoma ignorirala ultimatum ruskega poveljnika, naj takoj strogo kaznuje plemo, ki je napadlo rusko posadko ter plača primerno odškodnino. Perzijska vlada ne upa nastopiti proti plemenu Bjelesovarov, ki so znani kot skrajno divji in krvočerni. Bati se je resnih dogodkov. Včeraj je ultimatum potekel. Perzijsko ministrstvo je odstopilo. Nekatera perzijska plemena na meji groze s »sveto vojsko«.

Punt v Maroku.

Pariz, 24. maja. Protisultanu Muleju Hafidu se smeje sreča. Sedaj je tudi Buhara izjavil, da se odpove vlogi pretendentu na ljubo Muleju Hafidu ter se mu prikloni kot naveden uradnik. Iz Rabata pobegli princ Mulej el Kebil je srečno prispel v Mekineš. Mulej Hafid je na potu v Fez, od koder mu gre nasproti velika deputacija meščanov, da ga slovesno sprejme v prestolnico.

Vstaja v Koreji.

London, 24. maja. V korejski provinciji Osgeli je imel oddelek japonskih vojakov zelo resen boj s korejskimi vstaji. Vstavec je padlo 25, dočim so imeli Japonci pet mrtvih in osem ranjenih.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 25. maja.

— **Ščuvanje kmetijskega ljudstva**, to je edino delovanje naše duhovščine in edino sredstvo, s katerim se vzdržujejo klerikali na krmilu Klerikalci vzbujajo v ljudstvu najnižje instinkte, in nete v njem najgre strasti, zlasti seveda sovraštvo zoper izobražene kroge in zoper meščanstvo. Pretrgati hočejo vse vezi med kmetom in meščanom in kmeta izolirati, da ostane v temi, da ne bo imel nikjer zaslombe in da bo na milost in nemilost izročen duhovskemu gospodstvu. Samo kmet, ki je v popolni duhovski sužnosti, da s seboj tako delati, kakor kranjski kmet. S posebno strastjo ščujejo klerikali kmeta takrat, kadar bi mu radi utajili kako reč, kadar imajo slabo vest. Kmet ne sme priti do sape, hujskati ga je treba, da bo ves omočen. Tako se godi zdaj. Nemške štajerske kmete so duhovniki in klerikalni poslanci naščevali zanapad na graško vseučilišče in da so ti kmetje imeli večjo korajžo, so jih prej vprijanili. To je dognana stvar. Ves svet se zgraža nad tem. Ves svet je ogorčen, da napada tolpa pijanih kmetov hram znanosti. Klerikalci pa še hvalijo ta tolovajski čin, ga odobravajo in ščuvajo kmetško ljudstvo na križarsko vojno zoper meščanstvo sploh, zoper svobodomiselnost izobraženstvo posebej. To delajo v tistem trenutku, ko so sramotno izdali in prodali kmetске koristi, ko so naložili še itak z davki preobloženemu kmetu nov ogromen krvni in denarni davek za vojaštvo. Pred volitvami so prisegli pred vsakim križem, da bodo do zadnje kaplje krvi branili kmetске koristi in varovali kmeta novih bremen, zdaj pa delajo umazane kupčije s kmetskimi koristmi. Seveda se ti izdajalci ljudskih koristi boje, da bi kmet izvedel za njih izdajstvo. Za to ga ne puste, da bi mirno mislil. Kravvo mora gledati samega fanatizma in zato ga hujskajo in hujskajo, da bi kmalu sami pri tem znoreli. Pa stara je prislovica da »allzuscharf macht schartig«. Tudi ta huskarija se obrabi. V Avstriji se pripravljajo velike stvari; na obzorju se kažejo znamenja velikanskega kulturnega boja in na to se klerikalci pripravljajo, zato morajo kmeta imeti zdaj trdnje na vajetih kot kdaj poprej, zato ne sme imeti časa, da bi premišljeval o klerikalnih izdajstvih, zato mora biti razžaljen, mora biti ogorčen na vedo in njene oznanjevalce, zato mora tuliti in krvavo gledati. A pride dan, ko bo kmet obrnil poleno, ki je zdaj vihti in udaril po klerikalcih in tedaj bo v rimski stacuni jok in škripanje z zobmi.

— **»Slovenec« preslavlja škofa Nagla.** Znano je, kako brezmejno hudoben in zagrisen sovražnik Slovencev je tržaški škof Nagl. Koder more, izganja ta strupeni Nemec slovensko iz cerkva. Da je ta hudobni človek tudi moralno nevreden zavzemati škofovsko dostojanstvo, to smo že opetovano dokazali. Zdaj je bil ta nemški škof, ki ga sovražijo vsi pošteni duhovniki njegove škofije, slučajno v Kastvu. Tam imajo hrvaško majo. Ko bi jo Nagl mogel odpraviti, bi bil to že davno storil. A tu ne more ničesar storiti, tu se mora ukloniti, če hoče ali če noče. No, in ker nič storiti ne more, se je uklonil. 22. t. m. je Nagl v Kastvu asistiral pri hrvaški maši in »Slov.« ga zato proglasi za — prijatelja Slovanov. Fej takemu listu!

— **Tolovajski napad klerikalcev.** Sinoči ob polu 10. se je vračal tajnik pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, g. Franc Kržič iz Štepanje vasi po cesti skozi Kodeljevo v Ljubljano. Na tej cesti je za prisilno delavnico srečal gručo 8 do 10 oseb, katerih par je imelo trobente in trobentalo v tej pozni uri. G. Kržič jih je pozdravil z »dobro večer«. Odgovor je bil: »Aha, to je »Zvonaš!« Dva trobentača sta mu začela trobiti z vso silo v ušesa in ko jima je g. Kržič rekel, da je tako postopanje z mirnim človekom, ki jim ni nič žalega storil, nedostojno in neumestno, padli so pa njem. Najprej ga je eden sunil z zaprtim nožem ali drugim orodjem s tako silo v hrbet, da mu je strgal suknič in ko je g. Kržič na pol omahnil vsled sunka, zgrabilo ga je kakih deset rok, ki so ga vrgle znak na tla. Vsi divji so ti banditi, med katerimi je bil znani Volta, strasten pristaš »Krščansko-socialne zveze«, skakali po svoji žrtvi; štirje so mu hodili po levi roki in mu jo vso zmečkali, drugi so ga pa nabijali po prsih in želodec. Ker je g. Kržič močan človek, je z nadčloveškimi močmi iztrgal tolovajem iz rok in ušel gotovi smrti, kajti divjaki so kot pravi barbari delali z njim. Banditi so tekli za njim, vendar ker se jim je g. Kržič skril, se je izognil nadaljnemu mučenju. G. Kržič je moral danes v bolnišnico. Brezdvomno je, da so bili napadalec sami pristni klerikalci, člani »Krščansko-socialne zveze« in ljubljanskega »Cukaka«. Volta sploh v drugi družbi ni ne. Imena teh divjakov nam še niso znana, zvedeli jih bomo pa že še. Sinočni napad je politične barve, kar je jasno že iz tega, da ko je padel klic: »To je Zvonaš!«, so padli klerikalci po Kržiču, ki je bil pobit na tla samo zato, ker je član naprednega pevskega društva »Ljubl. Zvon«. Iz tega napada se vidi, kaka je tista vzgoja, ki se deli članom »Kršč. soc. zveze« za letnih 60 krajcarjev in da so glavni nameni klerikalnih tolovajskih odsekov napadati tolovajsko mirne ljudi, če niso klerikalci. Taki ljudje si predrznejšo nositi obleko slično sokolski!

— **Slovenski poslanci v Petrogradu.** Mestni občinski svet v Petrogradu je imel, kakor čitamo v »Slovu«, v sredo 20. t. m. sejo, na kateri je sklepal o sprejemu poslancev dr. Kramarja, Ivana Hribarja in dr. Hlibovkega. Pri tej seji je bil navzoč tudi predsednik »gosudarstvene dume« Homjakov in 8 drugih poslancev. Sklenilo se je, da se priredi na čast slovanskim gostom banket s koncertom. Na koncertu se bodo proizvajale glazbene točke vseh slovanskih narodov. Za sprejem gostov in za prireditev banketa je bil izvoljen poseben odbor, katerega načelnik je predsednik »gosudarstvene dume« Homjakov. Poleg Homjakova so v tem odboru še mestni župan, podžupan in poslanci v gosudarstveni dumi S. V. Unkovskij, P. P. Durnovo, M. V. Krasovskij in V. S. Krivenko. V ta odbor je naknadno vstopil član »Poljskega kola« v dumi Dymsha. Slavnostni banket s koncertom bo v torek 26. t. m. ob 9. zvečer v Aleksandrovski palači. Mestni občinski svet je dovolil za sprejem slovanskih poslancev 3000 rubljev kredita. Poslanca dr. Kramar in dr. Hlibovkega ostaneta do 1. junija v Petrogradu, župan Ivan Hribar pa obišče med tem tudi Moskvo in se vrne v Ljubljano dne 2. junija. Kakor se zatrjuje, bo vseslovanski kongres v Petrogradu začetkom leta 1909. Razprave kongresa bodo trajale 8 dni.

— **Kaj je s samoslovenskimi uličnimi napisi?** Preteklo je že več nego eno leto, odkar se je predložila deželnemu odboru peticija za samoslovenske ulične napise v Ljubljani, ne da bi se doslej slišalo, kaj se je s to peticijo zgodilo. V starem deželnem odboru je baje sedel na tej peticiji, ki nosi več tisoč podpisov, grof Barbo, kdo jo je sedaj prevzel iz skrbno zaklenjene Barbove miznice, mi ni znano. Vsekakor pa bi bil čas, da se pove slovenski javnosti, kakšna usoda je zadela to peticijo. Tisti tisoči ljubljanskih Slovencev in Slovencek, ki so jo podpisali, se menda pač toliko vredni, da se jim vsaj odgovori, kaj misli slavni deželni odbor na to peticijo ukreniti. Mi smo že opetovano urgirali rešitev omenjene peticije, toda vse naše drezanje ni imelo nobenega uspeha. Deželni odbor molči in z njim molči tudi njegovo glasilo »Slovenec«, ki je še nedavno tega imel neprestano na tapetu samoslovenske ulične napise. Ali »Slovenec« maši usta nemško-klerikalna zveza?

— **»Slovenec« zopet tožen!** V »Edinosti« čitamo, da je dr. Gustav Gregorin, odvetnik in goriški deželni poslanec v Trstu, vložil proti »Slovencu« tožbo, ker ga je podlo žalil na časti. Obravnava bo že v tem poročniškem zasedanju, ki se prične meseca junija. Radovedni smo, ako se bo sedanji odgovorni urednik Štefe tudi tako odtegnil kazni z be-

gom, kakor njegov prednik Moškerc. Morda se bo tudi o njem reklo, da je odpotoval neznano kam — na Vestfalsko ali v Havre, v resnici pa bo v miru in pokoju užival gostoljubnost Alojzijevejšča!

— **Nemška agitacija.** Iz Trsta se poroča »Učit. Tovariš«: Zvedeli smo iz zanesljivega vira, da se izvestni gospodje pri državni železnici kaj zanimajo za slovenski pouk na tukajšnjih državnih ljudskih in srednjih šolah. To zanimanje od strani nekega gospoda bi nas sicer le veselilo, ako ne bi bilo nekega — ako! Ako bi namreč to zanimanje izhajalo iz lojalnosti in dobrohotnosti do tega pouka. Ali stvar je drugačna, in zato na dan z njo! Iz mnogih slučajev nam je znano, da se izvestni gospodje uradniki — višji in nižji — posebno pa nekateri renegate, ki so prišli od severne naše periferije in so polni Südmarmkega duha, jako zanimajo za tiste svoje podrejene Slovence, ki pošiljajo svoje otroke v tukajšnje državne šole. Oče želi, da bi se mu otrok naučil materinega jezika vsaj toliko, kolikor je to možno ob sedanjih razmerah na tukajšnjih državnih šolah. Do lanskega leta se ni delalo ovir tej želji dotičnih očetov. Potem se je pa začelo vplivanje, oziroma hujkanje staršev proti obiskovanju pouka v slovenshni, češ, da ta pouk ni nič vreden, da učenje slovenskega jezika ne bo nič koristilo otrokom, marveč še škodilo, dandanes da velja le tisti, ki zna nemško in le s tem jezikom, da si more železničar pomoči do boljšega gnotnega stanja. To podpihovanje in zavijanje je imelo doslej — žal — marsikak uspeh. Temu sene bomo čudili, ako od ene strani poznamo boječnost naših ljudi pred višjimi, od druge strani pa zagrisenost in brezobzirnost izvestnih Velenemcev in Südmarmkovec, kakršnih nam sedaj državna železnica importira v veliki meri. Ali skrajna brezobzirnost in brezsrčnost je to, ako izvestni uradniki izkoriščajo svoj službeni položaj v to, da z drzno roko posejajo tudi v družinske razmere in omejujejo očeta v njegovih očetovskih pravicah in njegovi privatni svobodi. Ali ni nikogar, ki bi pokazal takim gospodom grdobu njihovega početja? Ali more kdo reči, da se tako početje strinja z načelom objektivnosti in pravičnosti?!

— **Pešizlet ljubljanskega Sokola v Škofjo Loko.** Ljubljanski Sokol je priredil včeraj pešizlet v Škofjo Loko. Udeležilo se ga je okoli 50 tolovadcev v kroju. Med udeleženci so bili tudi člani ostalih dveh ljubljanskih sokolskih društev ter šišenskega Sokola. Vreme je kazalo silno neugodno, kar je posebna specijaliteta letošnjih pomladanskih nedelj, in marsikdo se je zbal hude zunanje moče ter ostal doma. Naj se kesa zato! Ob polu 10. smo odrinili pod vodstvom načelnika brata Drenika iz tolovadnice v »Narodnem domu« ob krepkem trobentanju šestih trobentačev. V Šiški so se nam pridružili šišenski Sokoli. Na poti skozi Št. Vid trobentači niso trobili mimo cerkve, ampak se le, ko so odšli naprej, vendar je kaplan Zabret, ki je bil ravno na prižnici, moral udariti po Sokolih, da mu še med službo božjo ne da jo miru. O ta silna nestrpnost! Korakali smo dalje proti Medvodam. Krasen svet se nam je odpiral na obeh straneh, veselje nam je napolnilo srca in razlegale so se slovenske, hrvaške, srbske, češke in ruske pesmi v lepo naravo, vso odlično v pomladno zelenje in cvetje. V Medvodah smo se nekoliko okrepčali, nato jo pa udarili skozi Goričane in Soro vsi veseli in srečni, četudi je dež hotel parkrat nekoliko kaliti splošno dobro voljo. Videč vesele Sokole, so jih kmečki ljudje povsod pristrčno pozdravljali, zlasti stari sivi možje. Sokol je res povsod z veseljem sprejet! Odičeni z lipovim zelenjem smo prikorakali ob 2. v Škofjo Loko, kjer nas je čakala pri vhodu ogromna množica ljudstva, skoraj vse mesto. Škofjeloških Sokolov je bilo 24 v kroju, kar je z ozirom nato, da ta Sokol ne obstoji še eno leto, gotovo povsem častno število. Došli Sokole je pozdravil v imenu škofjeloškega Sokola brat Gaber v navdušenih besedah poudarjajoč zlasti, da prejšnja veselje Sokola v Škofji Loki, da so ga prišli obiskat ljubljanski in šišenski Sokoli in da hoče škofjeloški Sokol vedno stremeti za cilji, ki so si jih nadeli ti Sokoli. Za pozdrav se je zahvalil brat Kajzelj, ki je v imenu »Slov. Sok. Zveze« bodril mlado sokolsko društvo, naj vstraja v svojem stremljenju in naj ga ne strašijo ovire in zapreke, ki mu jih delajo množestvilni njegovi sovražniki. Ob močnem trobentanju ljubljanskih in škofjeloških trobentačev smo nato odšli v mesto, povsod burno pozdravljani. Nežne roke so z oken sipale cvetje na izetnike. Občevali smo pri Deisingerju. Ob 4. smo odšli s škofjeloškim Sokolom v Vincarje, kjer je bil prijateljski sestanek najpristrčnejše vrste. Da so Sokoli do-

brli pevci, se je videlo baš včeraj. Ljubke domače pesmice, pa tudi umetne slovenske in slovanske so se razlegale po prijetnem kraju, pa tudi govori kipeči narodnega sokolskega navdušenja. Tako je starosta škofjeloškega Sokola brat dr. Zakrajšek, ki je bil preje zadržan udeležiti se sprejema, pozdravil ljubljance in šiščane, posebno pa brata Drenika, tega sokolskega apostola. Brat Drenik je poudarjal važnost telovadbe in bodril škofjeloškega Sokola, naj vstraja v svojem trdem delu. Prva naša pot je bila, rekel je, da smo si ogledali vašo tolovadnico, ki je lahko vzor vsaki. Izrekel je zahvalo vsem, ki so dali temelj škofjeloškemu Sokolu. Čas odhoda se je med tem le prehitro približal. Hrupno pozdravljani od občinstva smo odkorakali s škofjeloškim Sokolom na postajo, kjer smo stopili v železniški voz. Slovo od škofjeloških bratov je bilo tako iskreno kot med rodniimi brati in gotovo ostane vsakemu udeležniku tega lepega izleta ljub spomin na prijazno Škofjo Loko in njegovega vrlega Sokola.

— **»Slavjanski poety«.** Prijatelj nam piše: Z ozirom na to, da je med Slovenci in Jugoslavlani sploh mnogo izobražencev, ki umejo »po ruski«, bi bilo morebiti umestno, da bi se take knjige ali brošure, kakršna je zgoraj navedena pl. Stejnova, dobile po domačih knjigarnah in bi ne bilo treba posamezniku naročevati direktno iz Petrograda! Ali bi ne mogla »Narodna knjigarna« v Ljubljani povabiti nekaj naročnikov recimo po »Narodu«, in bi potem vse skupno naročila? Priglasiti bi se trebalo z dopisnic! (Opomba uredništva. — Kdor bi si želel naročiti knjigo »Slavjanski poety«, naj se javi uredništvu »Slovenskega Naroda«, ki bo preskrbelo, da bo »Narodna knjigarna« naročila potrebno število eksemplarov.)

— **Vsenemška agitacija med galicijskimi Poljaki.** Kamor pogledaš, povsod se razširja in šopiri Slovanom do dna duše sovražno vsenemštvo. Lvovski list »Dziennik Polski« piše v št. 228. t. l., da je po nemškem glasilu »Deutsches Volksblatt für Galizien« v Galiciji okoli 200 (dvesto) nemških občin kolonistov, katerih samo ena, to je Hohenbach na Visli je prešla za zidanje cerkve iz Berolina 40.000 kron ter dobiva tudi iz Berolina na leto po 1400 kron za plačo tamošnjega nemškega učitelja! Po teh podatkih soditi, dohaja za nemške koloniste v Galicijo ogromnega denarja vsako leto iz Berolina z namenom, da morejo Nemci vedno kazati na okoliščino, da živi toliko in toliko njihovih rojakov v (poljskih) slovanskih pokrajinah. Navedeni nemški list spodbuja nemške rojake, naj po vseh vaseh napravljajo Bismareku na čast slovesnosti in jim stavi v zgled kot najbolj »wacker-Nemca« in Bismarkovega čestilca — poslanca — Wolfa!

— **Naši ljubitelji — plevela.** Piše se nam: Naši celjski Nemci: paglavci, punice, gospodiči in mladenke, gospodje in gospe, vse povprek, so se začeli dičiti z modrim plevelom, — modrižem. Človeku se res kar milo stori, kako ti ljudje ljubijo ta plevel ter ga s ponosom nosijo na svojih prsih. Res ganljivo! — Naše vrle okoličanke pa se smejejo v pest, ko za dober denar to škodljivo spravijo med ljudi. Prav privoščimo jim ta zaslužek in to veselje. Za denar gre trda dandanes, v Celju pa se ga dobi tudi za plevel. Hvala bogu torej, da ga pusti rasti, »Nemcem« našim pa še v prihodnje tisto vrlo pamet, kot doslej! Heil unser — Einfarb!

— **Iz Suhorja.** Dne 7. maja t. l. je upepelil požar vsled strele hišo št. 7 na Hrastu, občina Suhor pri Metliki. Zavarovana je bila. — Velika nesreča bi bila zadela tudi hišo št. 23 Marka Predoviča, ki je oddaljen od pogorele le 20 cm, a v veliko srečo je dal cestni podjetnik gospod Antič v pomoč svoje ljudi, ki so upošle pri njem pri preložitvi karlovske ceste med Hrastol in Bušinjno vasjo, tako, da ta hiša ni trpela preveč škode in da požar ni pokončal cele vasi. Na lice mesta je prihitel zastopnik banke »Slavije«, gospod Fux, iz Metlike, ki je bodril ljudi k uspešnemu odporu proti ognju. Banka »Slavija«, pri kateri je hiša številka 23 zavarovana, je bila tako kulantna, da je nemudoma dala znesek 50 kron kot nagrado gasilecem, katero nagrado je ljudem razdelil gosp. Fux dne 17. maja t. l. na Suhorju. Ob tej priliki je g. Fux pokazal veliko ljubezen in hvaležnost proti ljudem v imenu banke »Slavije«, katere zastopnik je on, s tem, da ni štedil in je on gnotno jako prizadel. Lepa hvala g. Fuxu in slava banki »Slaviji«!

— **Nenavadno huda vročina** in občutna suša je nastala na Dolenjskem ob reki Krki. Že tri tedne ni bilo nič dežja, razun eno noč toliko, da je neznošen apnenski prah malo potlačil.

Po njih, koder je rdeče - glinasta zemlja in pa po poljskih potih se vidi po 2-4 cm široke odprtine. Vse okopavine: krompir: fižol, bob, koruza, salata, pesa itd., vse zaostaja v rasti, ker ni čisto nobene vlage. Zemlja je trda, kakor bi bila žgana za opeko; tam, kjer plevajo (okopavajo) krompir, se kar čudno čuje, ko udarjajo s motikami ob trdo gručo, kakor bi tolkel po trdem kamenju; še pravi se ne! Včeraj me je vprašala neka kmetica: »Gospod, kaj bo, če ne bo kaj kmalu dežja, vse se bo uničilo in ubogi kmet bo trpel lakoto! Tako lepo se vse kaže, a vse bo pobrala suša! Bog se usmili!« — Tudi senožiči bodo trpele, ki niso v nižini in malo bude sena. Kvečjemu padejo cene živini, kar bi zopet koristilo onim slojem, ki živijo ob mesečnih plačah.

— Priznanje in hvalo je izrekel predsednik dež. šolskega sveta dosedanjemu zastopniku ljubljanskega obč. sveta v dež. šolskem svetu g. podžupanu dr. Karlu vitezu Bleiweisu - Trsteniškemu za njegovo dolgoletno trudopolno delovanje v prid šolstva.

— Za lekarnarja v dež. bolnici je začasno imenovan g. Ernest Kozelj.

— **Iz poštne službe.** Poštni oficijal Oskar Urschitz je na lastno prošnjo premeščen iz Maribora v Opatijo.

— **Profesorska vest.** V stalin pokoj je stopil profesor na celovski gimnaziji g. Ivan Scheinigg.

— **Šolske vesti na Štajerskem.** Za učitelja na III. deklško ljudsko šolo v Maribor pride M. Klemenčič iz Brucka na Muri, na deklško šolo v Šmarje pa učiteljica Ivana Supančič iz St. Vidu pri Planini. Učiteljici v Prihovi Nataliji Kreč se je dovolilo, da se sme omožiti z ondotnim nadučiteljem Lovrom Serajnikom.

Iz sodne službe. Sodni tajnik Hektor Franceschini je premeščen iz Rovinja v Gorico. Imenovani so deželno sodni svetniki in voditelji okrajnega sodišča: okrajni sodnik Matija Fabijan v Kanalu na svojem mestu; sodni tajnik dr. Josip Straus na deželnem sodišču v Trstu za Koper, okrajni sodnih Ivan Dovan in Ajdovščini na svojem mestu. Okrajnim sodnikom so imenovani sodni adjunkti: Karel pl. Gresič v Piranu za Červinjan, Fran Dominik v Komnu za Komen, dr. Lazar Lukič v Voloskem za Čres, Fran Marvar v Podgradu (Istra) za Kobarič, Honorat Luis v Buzetu za Krk, dr. Ludovik Schrott v Pulju za Buzet in Anton Bonne v Kopru za Bovec. Sodnim tajnikom je imenovan okrajni sodnik Viktor Devetak v Bovcu za Rovinj. Državnega pravnika namestnik dr. Rudolf baron Rinaldini je iz Gorice premeščen k višjemu deželnemu sodišču v Trst, sodna adjunkta dr. Anton Piccoli in dr. Edvard Poliak v Rovinju za deželno sodišče v Trstu sta določena za Poreč.

— **„Matiče Slovenske“ občni zbor** bo danes zvečer ob 8. uri v „Mestnem domu“. Po občnem zboru bo prijateljski sestanek Matičarjev v hotelu „Irija“.

— **Častni občanom** je imenovan državni poslanec dr. Ploj od vseh občin fare Sv. Jurja na Ščavnici v volilnem okraju klerikalnega državnega poslanca Roškarja.

— **Volitve za obrtno sodišče v Trstu** so se vršile včeraj in predvčeršnjim. V soboto so volili delodajalci, v nedeljo pa delavci. Kakor znano, se Slovenci niso udeležili teh volitev, ampak so proti tem volitvam protestirali še pred volitvami. Trem četrtinam Slovencev namreč ni tržaški magistrat dostavil legitimacij, dočim so imeli legitimacije vsi italijanski delavci in celo regnikoli, ki so komaj par mesecev v Trstu. In vsled tega je „Narodna delavska organizacija“ na shodu v četrtek večer — kakor smo že javili — sklenila in dala parolo, da se slovenski delavci ne udeležijo teh volitev. — Delodajalci so torej predložili svoje kandidate, ki so bili seveda izvoljeni, a za delavstvo je predložila kandidate le socialnodemokratska stranka. Seveda so bili tudi ti kandidati izvoljeni, ker niso imeli nikakih protikandidatov. — Nadejati se je pa, da c. kr. namestništvo razveljavi te volitve vsled že povedanega protesta „Narodne delavske organizacije“.

— **Naši vozni redi.** V sobotni številki kritikovali smo upravičeno zadnje vozne rede, s tem pa se je delala krivica ličnemu Bonačevemu voznemu redu, ki je, kolikor mogoče, pravilno in vedno sestavljen. Ta vozni red je namreč v prvi vrsti namenjen turistom in izletnikom in se radi tega tudi ozira največ na železnice in zveze, ki pridejo za to v poštev. Vsled tega tudi ta vozni red radi priporočamo. Stane samo 20 v. in se naroča pri tvrdki Bonač v Ljubljani.

— **Umrli** je v Teharjih pri Celju g. Martin Skrlac, duhoven v pokoju v starosti 68 let. Bil je blag

in toleranten mož in priljubljen povsod, kjer je služboval.

— **Umrli** je v Sodratici gospod Jakob Lavrenčič, posestnik in ravnatelj ondotne posojilnice, star 66 let, oče odvetniškega kandidata gosp. dr. Lavrenčiča. Pogreb bo v sredo popoldne ob 4.

— **Dunajske napredne slovanke** dijaštvo priredi v torek, 26. t. m. javen shod, na katerem se bo razpravljalo o svobodi vseučilišč in o boju proti klerikalnim navalom na akademično svobodo. Povabilo se vsi slovenski napredni poslanci.

— **Ženska podružnica Cirila in Metoda v Logatcu.** Občni zbor je bil 21. t. m. Izvzemši enega glasu so bile izvoljene v odbor sledeče dame: gospa Josipina Mazi, predsednica; ga. Anica dr. Krautova, namestnica; gđ. Marija Palme, tajnica; ga. Marja Legat, blaginjičarka; odbornice: g. Ana Lavričeva in gđ. Iva Smolč. Pregledovalcem računov sta izvoljeni: ga. Klementina Vondina in ga. Marija Smolč. — S tem se je sestavil razen predsednice popolnoma nov odbor, od katerega se pričakuje, da ne bo — spal. Sklenilo se je, da se priredi veselica šele začetkom oktobra, ker se vrši meseca junija veselica tukajšnjega „Gasilnega društva“, a v juliju je povodom ustanovitve „Sokola“ večja sokolska slavnost. Upošteva se to, je preložila naša podružnica svojo veselico, katero je nameravala prirediti začetkom julija.

— **Popravek.** Objavila so se imena spečih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda v nekaterih listih. Naveli sta se med temi podružnicami Rečica in Velenje na Štajerskem, to pa pomotoma, ker ne spita več, marveč sta se združili k živahnemu delovanju, imata delavna odbora in sta tudi že izkazali gmotnih uspehov; Rečica, 1. januarja t. l. 52 K, Velenje, 21. maja t. l. 100 K. Nadejajo se, da vrli rodoljubi teh podružnic ne zamerijo radi omenjene pomote, želimo le, da so rodoljubi po vseh krajih, kjer naše podružnice spe, ali jih še sploh nikdar ni bilo, ogorčeni radi nedelavnosti teh tako potrebnih podružnic ter nam dajo prijetno priliko prav kmalu, da sporočimo slovenski javnosti o življenju slovenske misli, o pokrepljenju dela za narodni blagor.

— **Narodni davkoplačevalci** v korist družbe sv. Cirila in Metoda zbrani okrog nabiralne pole gosp. Franja Majerja v Mariboru, so izgubili v zadnjem času po krivdi usode kar troje marljivih tovarišev. V nadomestilo za to izgubo stopili pa so v omenjeni rodoljubni krog štirje častiti tovariši in sicer gg.: Rud. Jakhel, Ivo Zemljčič, dr. Ant. Prus in dr. Srečo Rakovec. Rodoljubom — rodoljubna zahvala!

— **Nabiralnice družbe sv. Cirila in Metoda** je razposlala naročnikom družbena pisarna. Prejela je pa premalo ključkov in je bila prisiljena oddati več nabiralnikov z enim ključkom, pa še ta večkrat ni raben. Prosimo, naj vsi, kateri so prejeli nabiralnice, pa jih poslani ključki ne odklepajo, dajo popraviti, oziroma poslati družbeni pisarni, da popravijo oskrbi.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** razpolaga z majhnimi, prav ličnimi nabiralniki, ki so prav pripravi za pisarne in privatne hiše. Nadejamo se, da jih rodoljubne družine nemudoma pokličejo na delo. Prosimo!

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** so zbirali učenci neke šole stare časopise in star denar, poslali so tudi razbljenih znamk in stanjel padirja. Časopise so prodali za 2 K 80 v, stari denar je prodala pisarna za 1 K 27 v. Po vzgledu teh rodoljubnih malčkov naj se pobira po vsem slovenskem stare časopise; odjemalci jim bodo trgovci, prejeti stari denar pa bi prodala pisarna. To bi virlo družbi znatnih dohodkov. Na delo rodoljubno tudi slovenski malčki.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** so nabrali gimnazijci na majniškem izletu 3 K 14 v; drugim je pa ostalo od majniškega izleta 2 K 20 v. Žive mladi rodoljubi!

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** so nabrali: stari denar Julij Sevnik in Radijo Tušak, učitelj na Polzeli, jubilejne in druge znamke mala Stanka Tratnikova, Rudolf Levec v Mozirju in Jožek Tušak, trgovec, Sv. Anton v Slovenskih goricah; odrezke smodk ga. Kraigher v Postojni.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je daroval R. Samo Svobodovjski 5 K, mesto štafaze na Dunaju.

— **Vinska kupčija v Vipavskem** je postala poslednji čas živahnija. Odprodalo se je precej vina. Cena je sedaj 12 do 15 gl. hektoliter. Mnogo dobrega vina je na prodaj še valasti na Erslju, Planini in Podragi.

— **Glavna skupščina nemškega „Šulferaja“.** O Binkoštih priredi nemški „Šulferaj“ v Celovcu glavno skupščino. Za to priliko je dal deželni glavar baron Goess „Šulferaju“ na razpolago veliko dvorano deželnega dvorca.

— **Pri občinskih volitvah** v Bistrici v Rožu so s pomočjo nečuvnega terorizma in neizrečenih nepravilnosti zmagali nemčurji. Slovenci vložijo protest.

— **Südmarch** je izdala nove kolke, ki se bodo rabili v prosepah nemškega prodiranja v Rožu.

— **Dehod h Klančkim jezeroma** je odprt. V ondotni restavraciji se vsak dan postreže izletnikom v slovenskem jeziku z izborno pijačo ter s toplimi in mrazimi jedili. Izletnike opozarjamo tudi na vrlo naroden hotel „Mangart“ tik postaje Radeče - Bela peč. Slovenci, tu naj bi bilo vaše shajališče in ne na postajališču Bela peč. Svoji k svojim!

— **Ljudska galerija v Kranju.** V sredo, 27. t. m., se odpre v Kranju ljudska galerija v „Narodni čitalnici“. Razstavljale se bodo reprodukcije slik najslavnejših slikarjev vseh časov in vseh narodov. Razstavljenih bo po 20 do 25 slik, ki se bodo menjale na 14 dni ali 3 tedne.

— **Smrkavost konj** se je zasedila pri konjih Štefana Hriba, mesarja in gostilničarja v Vipavi. Te dni so mu ustrelili dva konja.

— **Sad katoliškega izobraževalnega društva.** Marijina devica J. F. v Postojni je bila pred postojanskim okrajnim sodiščem obsojena radi razširjanja lažljivih izmišljotin o gosp. Šeberju na dva dni zapora.

— **Lep sin.** Franc Robnik v Bistrici pri Lembahu na Štajerskem je svojemu očetu vrzel vrček s tako silo v obraz, da mu je razbil nosno kost. Robnik bil rezervni poročnik.

— **Pod voz je prišel** v Radgoni neki hlapec. Umrli je vsled dobljenih hudih poškodb.

— **Utonil je** v Stari novi vesici pri Radgoni 3letni otrok gostilničarja Cigana.

— **Pri izdiranju zoba zblaznel.** 44letni posestnik Nikolaj Zetto iz Kopra je prišel v Trst izdirat zob k zobozdravniku dr. Sorliju. Pri izdiranju je pacient zblaznel, da so ga morali oddati v blaznico, kjer je bil že večkrat.

— **Zastrpljenje po mrtvem toletu v materinem telesu.** Ta čuden slučaj se je zgodil na Juršičah pri Kaežaku. Neka krava je že 23 dni nosila tele čez čas Gospodar je poklical soseda Kalstra (p. d. Fakiča), ki je skušal mrtvo tele iz telesa potegniti; to se mu ni posrečilo, radi tega so poklicali znanega J. Smrdela (p. d. Volkovec) iz Trnja pri St. Petru, ki je v enakih slučajih prva pomoč. Oba, Fakič in Smrdel, sta se ob kosteh mrtvega teleta ranila na desnih rokah, pri čemur se jima je kri zastupila. Roki sta začeli otekati in oba sta šla v bolnišnico v Ljubljano. Smrdel, ki je šel preje, se je po operaciji že vrnil domov z obvezano roko; Fakič se je zapoznil in je še v bolnišnici ter se ne ve, ali ga bodo mogli rešiti, baje da je že mrtev.

— **Ubij zaradi steklenice ruma.** Pri Sv. Martinu na Pohorju sta brata Viktor in Jos. Vedenik na potu iz gostilne ob dveh popoldno napadla sopivca A. Trdina v. g. Kobila, ker jima ni hotel izročiti steklenice ruma ter ga s koli toliko časa bila po glavi, da je obležal. Našli so ga šele drugi dan, sicer še živega, a je kmalu umrl. Ubijalca so zaprli, a Josipa Vedenika so morali zopet izpustiti, ker se je izkazalo, da je šele — 12 let star.

— **Medras je plnil** 12letno Marijo Krevsel pod Oljsko goro pri Šmartnem na Paki.

— **Z drevesa je padel** v Studenici na Štajerskem 11letni Jožef Krivec in si zlomil nogo.

— **Toča je v petek pobila** na Sp. Štajerskem po raznih krajih na pr. pri Sv. Kungoti na Pohorju, okrog Konjic, okoli Vojnika in v Svetini pri Celju.

— **Zločin?** Pri popravljanju cerkve Sv. Barbare na Koroškem so delavci našli kakaga pol metra pod zemljo ob cerkvenem zidu dve okostji moškega spola. Ker pri cerkvi nikoli ni bilo pokopališča, se mora sumiti, da je že pred mnogimi leti kak zločinec pokopal svoji žrtvi na ta kraj. Eno okostje so našli napol stoječe, napol ležeče, drugo pa se je našlo stoječe.

— **Divji vol.** Ko je vrtnar Josip Križman v Trstu vpregal vola, je ta zdivjal in vpregalca tako zdelal s rogmi in nogami, da so ga težko ranjenega prepeljali v bolnišnico.

— **Zmečalo se je** vojaku Josipu Mahničju v Trstu. Oddali so ga v blaznico.

— **Pred tržaškimi poročniki** se bo razpravljalo o sledenih slučajih v

prihodnjem porotnem zasedanju: 2. junija zaradi ropa proti Ivanu Berlotu in Antonu Glesiču, 3. junija zaradi umora proti Francu Koscu, 4. junija zaradi detomora proti Teresiji Melec, 5. junija zaradi goljufije proti Mariji in Francu Passettu, 9. juniju zaradi goljufije proti Armandu Cucconiju in 10. junija zaradi šastikraje potom tiska proti Pozzettinu Scaramussi iz Gradeža.

— **Samomor ali hudeledstvo.** V Slovenski Bistrici so našli s kroglo v prsih ključavničarskega pomočnika Frana Gumaja ter ga prepegljali v bolnišnico. Ranjenec ne more govoriti, zato še do danes ne vedo, ali se je streljal sam, ali ga je ustrelil kdo drugi.

— **Majnikov izlet v Rožnik** priredi III. mestna deška ljudska šola s svojimi učenci v sredo dne 27. t. m. Ob tej priliki se bode slovesno blagoslovila tudi — kot jubilejski dar — učencem te šole nabavljena šolska zastava. Učenci bodo peli ob blagoslovljenju nalašč zato komponirano himno. Stariši in ljubitelji mladine se k tej slovesnosti vljudno vabijo.

— **Zadruga mizarjev** se je ustanovila včeraj na ustanovnem občnem zboru v „Mestnem domu“. V zadrugi so mizarji, ki izvršujejo svojo obrt v Ljubljani, Šiški, Viču in Mostah. Namen zadruge je pospeševanje obrtnih interesov. Vodil je občni zbor magistratni svetnik gosp. Sešek, navzoč je bil tudi zadrugini instruktor g. dr. Blodig. Za načelnika zadruge je bil soglasno izvoljen g. Ferdinand Primožič v Ljubljani, njegov namestnik je pa g. Franc Burger v Spodnji Šiški. V odboru so še sledeči gg.: Robert Parzer, Anton Rojina, Ivan Škafar in Ignacij Vehar v Ljubljani, Matija Dolničar v Mostah in Mihael Oblak na Viču; namestniki so gg. Anton Bernik, Simon Praprotnik in Al. Trink. Pristojbina za pomožniške skušnje se je določila z 10 K, za vajence, katerih mojstri niso člani zadruge pa s 15 K.

— **Štrajh v tovarni za lep** je končan in so šli delavci ter delavke danes zopet na delo.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. maja do 16. maja 1908. Število novorojencev 15 (= 19 50 ‰), umrlih 30 (= 39 00 ‰), med njimi so umrli za jetiko 12 (5 tujcev), vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 15. Med njimi tujcev 10 (= 33 33 ‰), iz zavodov 16 (53 33 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za noricami 1, za škrlatico 2, za vrtico 1.

— **„Društvena godba ljubljanska“** koncertuje jutri popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 5, 6, 7, 8 in 9. zvečer.

— **Na Grmški šoli** se bo zidal nov svinjak, da bo mogoče na svinjorejo se bolj ozirati, nego se je to do sedaj godilo!

— **Tatvina.** Danes dopoldne je bilo plakatirju Alojziju Smoletu ukraden v Šelenburgovih ulicah »Styria« kolo, letošnjega modela in je imelo tovarniško številko 71. Kolo ima široko balanco in trdo sedlo, ter je bilo vredno 276 K. Pozor pred nakupom.

— **Samomor.** V soboto ponoči se je v hiralnici obesil samski zasebnik, bivši trgovec Albert Pohl roj. 1844. v Wratzlavi, okgl. Hohenmauth. Nesrečnemu se je omračil duh. Na mrtvaškem odru je v zavodovi mrtvašnici.

— **Lizl** je pil v soboto v Vodmatu 1876. leta v Ljubljani rojeni urarski pomočnik Jožef Jug, katerega so oddali v bolnišnico, iz katere je že prišel.

— **V deželno bolnišnico** so včeraj pripeljali 56letnega posestnika Jurja Klemenčiča iz Kovorja pri Trzinu, kateri je v sanjah šel k oknu in skočil 8 m globoko, ter si zlomil levo nogo in se tudi po životu močno poškodoval. — Tudi 34letnega posestnikovega sina Andreja Rebeca iz Palca pri St. Petru so pripeljali v bolnišnico, katerega so fantje ponoči, ko se je vračal iz vasovanja, tako naklestili, da so mu zlomili levo nogo.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je iz Amerike pripeljalo 70 Hrvatov in Slovencev, v Heb je šlo pa 54 Hrvatov.

Drobne novice.

— **Belgaraki knez in knežinja** prideta v začetku meseca junija na Dunaj, da čestitata cesarju k jubileju.

— **Ubijalec oproščen.** Porotniki v Budjevojicah so oprostili graščaka Mešana, ki je pri nekem političnem shodu ubil kmeta Blažeka zaradi političnega nasprotstva. Oproščen je bil, ker je dejanje izvršil v pijanosti.

— **Alera Hardon-Moltke.** Drž. sodišče je razveljavilo sodbo deželnega sodišča v Berlinu, ki je obsodilo Hardona zaradi žalitve grofa Moltkeja. Raspiše se nova obravnava.

— **Izdelovanja v Monakovem.** Zadnje dni je dobilo v Monakovem nad 20 premožnih meščanov in uradnikov, med njimi tudi nadškof, grozilna pisma, v katerih se jim grozi z atentati, ako ne pošljejo določene vsote. Kmalu ne bo dovolj policajev za straženje takih hiš.

— **Nesreča na avtomobilu.** Blizu Piacenze je priletel avtomobil z večjo družbo ob zid tako silno, da je ruski poslaniški svetnik grof Kapnist oblezel na mestu mrtve, dočim so tri dame nevarno poškodovane.

— **Izginil je ruski prnik „Vladimir II.“** med Hobokenom in Helsingforsom. Brezdvomno se je potopil z vso posadko 59 mož.

— **Dvanajst rudarjev je utonilo** v rudniku Sv. Barbare pri Snovnicah, ker je udrlo v la v rudnik.

— **Zaradi razžaljenja grškega kralja** je bil v Berlinu obsojen inženir Brünner na en mesec zapora, ker je rekel, da si za 1000 mark lahko kupi naslov grškega dvornega založnika, ker kralj potrebuje denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sklicanje delegacij.

Dunaj, 25. maja. Delegacije so sklicane na dan 18. septembra.

Demisija Aehrenthala in Schönaua.

Dunaj, 25. maja. Cesar je odklonil demisijo ministra Aehrenthala in Schönaua. Tozadevno cesarjevo lastnoročno pismo se razglasi šele jutri.

Splošne avdijence.

Dunaj, 25. maja. Cesar je danes delil splošne avdijence. S tem so ovržene vse vesti o njegovem bolehanju.

Cesarjevi jubileji.

Dunaj, 25. maja. Vsi polki, ki nosijo cesarjevo ime, se pridejo skupno pokloniti cesarju k 60letnici. Slavnostni dan še ni določen.

Za slovenska vseučilišča.

Praga, 25. maja. V Podiebradu je bil velik shod za slovenska vseučilišča. Zahtevo za jugoslovansko vseučilišče je utemeljeval posl. dr. Mandić.

Zarota v Črni gori.

Cetinje, 25. maja. Danes se je pričela obravnava zaradi znane afe-re z bombami. Danes se čita le obtožnica. K razpravi je prišel bivši ministrski predsednik Adrija Radovič. Knez Nikola se je odpeljal v Bar.

Bombe v Madridu.

Madrid, 25. maja. V živahnem delu mesta sta včeraj počili dve bombi. Tri osebe so nevarno ranjene.

Nesreča z zrakoplovom.

London, 25. maja. V Njujorku je padel z velike višine 15.000 m³ obsegaajoči zrakoplov ter pokopal vse, ki so bili v njem. Ne ve se še, ali je ostal kdo živ.

Poslano.*

Nekaj odgovora na „Poslano“ v št. 100 „Slovenskega Naroda“.

Glede na omenjeno „Poslano“ je sprejel „Slovenski tehnični klub“ v Pragi na svojem izrednem občnem zboru, dne 17. t. m. sledečo izjavo: „Izredni občni zbor „Slov. teh. kluba“ v Pragi, zborujoč dne 17. maja t. l. izjavlja sledečo: „Poslano v „Slov. Narodu“ z dne 29. aprila t. l. je podpisal tajnik z vednostjo delegata pa brez sklepa odborovega in občnega zbora, ki sta edina kompetentna, da take reči sprejemata. Nadalje izjavlja, da bi tega podpisati tudi ne mogel, ker obsega neresnice in nečuvne žalitve odbora „Adrije“.

Ze iz tega je razvidno, koliko je vredno dotično „Poslano“.

Čeravno ostala društva, ki so bila podpisana pod omenjenim „Poslanim“, še niso preklela izmišljenih inkriminacij „Adrije“, vendar ne maramo izgubljati niti besedice več v svojo obrambo, ampak smo izročili celo zadevo v rešitev „Svazu československega studentstva“, čigar član je naše društvo. Rešitev sporne zadeve objavimo.

Odbor akad. društva „Adrije“ v Pragi.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306. Srednji tlačni tlak 736.9 mm.

maja	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	9. zv.	733.8	18.2	sl. svzhod	oblačno
24.	7. zj.	733.1	14.7		
	2. pop.	734.9	15.6	sl. jz.ah.	skor. obl.
	9. zv.	734.6	12.1	sl. jvzhod	jasno
25.	7. zj.	736.3	12.1	sl. jz.ahod	del. obl.
	2. pop.	736.7	20.4	sl. jug.	pol. obl.

Srednja včrtašina in predvčrtašina temperatura: 20.2 in 14.1; norm. 15.0° in 16.1°. Padavina v 24 urah 3.2° in 2.3°.

Izjava.

Za dolgeve, ki bi jih bodisi kdor koli kontrahiraj na najino ime, nisva plačnika.

Fran in Ana Podkrajšek
Ljubljana, Realska cesta 24.

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Globoko potrta naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je moj srčno ljubljeni edini sin, gospod

Leopold Dolinar

dne 24. maja 1908 po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v najlepši dobi 23 let, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb draga pokojnika bode v torek ob 5. i opoldne.

Nepozabnega pokojnika priporočam v pobožno molitev in blag spomin.

V Skofji Loki, 24. maja 1908

Elizabeta Dolinar

mat. 1880

Zahvala.

Za številno udeležbo ob pogrebu administracijskega svetnika v pokopu, gospoda

Emila Guttmana

za vsestransko izkazano sočutje in za darovane vence se iz vsega srca zahvaljujejo

žalujoči sorodniki.

Izurnjen

strojepisec

z večletno prakso želi svoje mesto premeniti. — Ponudbe pod „Strojepisec“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Trgovina

brez konkurence, ki je poleg zasebnih strank v stiki in zvezi z vsemi uradi in dvema podjetji, se takoj prodaja.

Natančnejše podatke dobi resni kompetent pod „Trgovina brez konkurence 19“ pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

Prodaja celotno delo

Weltall „Menschheit“
nerabljeno, čisto novo, za 70 kron.
Nalov pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Tesarski polir

z večletno prakso, zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, ki je dovršil obrtno šolo v Gradcu z odliko, išče primerne službe.

Ponudbe pod „Tesarski polir“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Najbolje naložena

glavnica!

Od Karel grof Lanthierjevih gozdov se ceno prodaja okoli

1050 orolov

arondiranega gozda

pri vaseh Lome, Črni vrh in Novi svet. — Zaradi ogledanja je primerna gozdna hiša v Hrastu pri kilometrskem kamnu 88 na cesti Logatec-Podkraj.

Prodaja se takoj 1912-3

šivalni stroj

za čevljarje (tvrška Singer). Stroj je nov, na cilindar. Cena ugodna.

Dragotin Repe, Bled.

Bencinov

motor 20 HP

samo 4 mesece v porabi, izvrstno ohranjen se vsled nabave električne moči ceno prodaja.

Vprašanja na železnarno A. Pogačnik, Ruše pri Mariboru.

Prodaja se iz proste roke

nova hiša

s krasnim, velikim vrtom. Hiša leži v najlepšem kraju Gorenjske — v Žerovnici in je oddaljena komaj dve minuti od kolodvora. Težko je dobiti bolj pripravo in prijetno letovišče. Cena samo 9000 K.

Natančnejši podatki se dobe pri lastnici Tereziji Zima, ravnotam.

Brivski vajenec

se sprejme takoj pri Ivanu Koscu na Družajski cesti št. 7.

Sprtni

krojaški pomočniki

se sprejmejo takoj pri tvrdki A. Kunc v Ljubljani.

Letovišče „Grič“

pri Brežicah
onkraj savskega mesta ob obalah Krke in Save.

Moderno urejen hotel, izvrstna kuhinja, vedno sveže pi-o in najboljši bizeljanec.

Na razpolago so večja in manjša stanovanja s kuhinjo kakor tudi popolnoma meblirane in separeirane sobe.

V neposredni bližini hotela ob bistri Krki je kopališče z 18-20° R. toplo vodo. Oni, ki ljubijo vnanje v čolniških in plavalni dobijo tukaj prijetno zabavo.

Četrte ure oddaljena je znana akrotoma „Čateško toplice“ s 40° R. vročimi kopelmi.

Prijetni izleti, krasni izprehodi po zelenih tratah ter smrekovem in bukovem gozdu.

Ugodna železniška zveza z Gradcem, Ljubljano in Zagrebom. Omnibus in drugi vozovi za osebni promet med kolodvorom v Brežicah, Narodnim domom ter hotelom „Grič“ vedno na razpolago.

Cene sob ozir. stanovanj, jedil, pijač in kopališča so jako nizke.

Ker je bilo letovišče že lanske leto izvrstno obiskano, se opozarja sl. občinstvo, da dotičniki, ki hočejo tudi letos najeti stanovanje, to pravočasno javijo.

Vsa natančnejša pojasnila daje

Posojilnica v Brežicah.

Prodaja ali v najem se odda

nov dvorec

(bivše stanovanje pesnika Gregorčiča)

nahajajoč se na prijaznem gričku na Gradišču v Vipavski dolini pri Gorici. Obdan je s 50.000 m² zemljišča, ki sestoji iz vinogradov, sadnih vrtov in gozda. Dvorec ima 14 prostorov, konjarnico, kolnico (lopo), skedenj, vrt, verando, vodo-studenčnico in iz vodnjaka. Sploh vse potrebno, kar spada k dobro urejenemu dvorcu. Solnčnata lega, nič prahu, krasen razgled po okolici; pripraven kraj za zdravilišče. 30 minut oddaljeno od postaje Prvačina.

Natančnejše se izve pri g. Francu Miklužu, Gradišče p. Renče.

Moška obleka od 4 gl. naprej.

Deška obleka od 2 „ „

Otroška obleka od 1 „ „

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Kleparskega

pomočnika

sprejme v trajno delo Marija Burger v Ribnici na Belenjskem.

Pridno

delavce, ključavničarje in strojarje

sprejme ob dobrem zaslužku v trajno nameščenje tvornica cementsa v Baku pri Rihl.

Sprejme se takoj ali pozneje proti sedanjemu sglajenju

notarski kandidat

ali v notarskem poslovanju izvešban solistator v pisarno notarja Jakoba Kegeja v Ljubljani.

Ponudba s napovedjo prakse direktno do 30. i. m.

Naznanilo.

Podpisani si usjam javiti, da sem prevzel samoprodajo za Krajsko in sosedne dežele, našega tako izbornega

Paulus salonskega bleščočega premoga a ca. 6500 kalorij, in Bohemia salonskega bleščočega premoga a ca. 5000 kalorij

od katerega imam tu vedno veliko zalogo in sicer kosovne, orehovne in gruščne debelosti, brez prahu in brez kamenja. Večje dobave naravnost od premogokopov. Cene in izbornost brez vsake konkurence. Cenik naj se zahteva. Le z boljšim premogom se dobro in ceno kusi!

Glavna zaloga premoga

J. Paulin, Ljubljana
Nova ulica 3.

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

v Ljubljani 293 20
na Starem trgu št. 30
vsak torek, četrtek in nedeljo
vso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Moderci

v najnovejših modernih oblikah od najcenejše do najboljše vrste. — Planžete peresa iz jekla, tračkov, urvice itd. ima v največji izbiri vedno v zalogi

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7.

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Telefon št. 244. Ljubljana Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji. Priporočajo slav. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina; kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah.

Ceniki in vzorci poštnine preste.

Ferdo Primožič

mizarski mojster

Ljubljana, Klíšerjeve ulice šte. 5.

Izdeluje vsa stavbna in pohištvena dela, oprave gostilen, hotelov in prodajalnic. — Načrti in proračuni brezplačno. — Preskrbuje vse vrste parketov in deščic za tla, njih polaganje in voščenje, kakor tudi popravilo starih in snazenje stanovanj tu in na deželi. Prodaja in pošilja tudi po pošti domače voščilo (kuhani vosek). Solidno delo, točna in cena postrežba.

Radi opustitve vinske kleti v Vodmatu se točijo

v restavraciji „PRI ROŽI“

v Ljubljani

razna vina

po izdatno znižanih cenah.

Gregorčičev ovček iz Gadove peči po 96 v (prej 1 K 04 v)
Guštinov rizling iz Metlike po 1 K 04 v (prej 1 K 20 v)
črni burgundec iz Metlike po 1 K 04 v (prej 1 K 20 v)

Vino se prodaja v sodih za gostilne in privatnike po najnižjih cenah.

Prevelike zaloga raznega šampanjca, renskih, mozeljekih in drugih finejših vin se bo tudi opustila.

Zategadelj velja sedaj:

Heidsieck Monopole	samo 10 K	(črez ulico 9 50 K)
Moët & Chandon	11 K	" " 10 — K)
Fleur d' Epervay	velika 6 K	
	mala 3 1/2 K	
Derby sec	6 1/2 K	
Cesarski šampanjec	5 1/2 K	

1879-1

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom)

4090-11

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond K 200.000.

priporoča

žrebanje

glavni dobiček

promese na srečke iz leta 1864

celo po 22 kron

1. junija

300.000 kron

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 1/2 %

21-58